

Patiëntenvoorlichting

Behandeling van reumatische klachten met medicijnen

Methotrexaat

In overleg met uw reumatoloog start u binnenkort met geneesmiddel Methotrexaat, voor behandeling van uw reumatische klachten. In deze folder vindt u uitleg over deze behandeling.

Deze folder is geen vervanging van de gebruiksaanwijzing bij Methotrexaat.

Hoe werkt Methotrexaat?

Bij reumatische aandoeningen zijn de gewrichten langdurig ontstoken, waardoor deze beschadigd kunnen raken. Methotrexaat onderdrukt het afweersysteem en remt ontstekingen. Stijfheid en pijn nemen daardoor af. Als de ontstekingen in uw gewrichten minder worden, is de kans op beschadigingen in de gewrichten op langere termijn ook kleiner.

Wanneer merkt u iets van de behandeling?

Methotrexaat werkt langzaam. Het kan dan ook 4 tot 8 weken of soms zelfs langer duren voordat u iets van de behandeling merkt. Uw reumatoloog adviseert u daarom meestal om naast Methotrexaat (tijdelijk) ook nog andere pijnstillende en ontstekingsremmende medicijnen te gebruiken. Ongeveer 40 tot 70% van de mensen die behandeld worden met Methotrexaat, hebben hier baat bij.

Foliumzuur

Voor minder kans op bijwerkingen schrijft de reumatoloog u bij Methotrexaat in principe ook altijd foliumzuur (vitamine B11) voor.

Gebruiksaanwijzing

Uw reumatoloog bespreekt met u hoe u Methotrexaat toegediend krijgt: in tabletvorm (2,5 mg) of via injecties (7,5 tot en met 30 mg).

Gebruiksaanwijzing tabletten

Krijgt u tabletten? Neem deze dan niet dagelijks, maar 1 keer per week in. U kunt de tabletten in 1 keer innemen. Maar u kunt er ook voor kiezen om de tabletten in 2 porties in te nemen, met een tussenpoos van 12 uur. Hierdoor heeft u mogelijk minder last van eventuele bijwerkingen. U kunt de tabletten het beste tijdens de maaltijd met voedsel innemen. Maar niet met melk of melkproducten. Gewoon kraanwater is prima.

Gebruiksaanwijzing injecties

Ook injecties met Methotrexaat worden niet dagelijks, maar 1 keer per week toegediend. U leert van een verpleegkundige hoe u dit zelf kunt doen. Als dit toch niet lukt, krijgt u de injecties van de doktersassistente van uw huisarts of van een wijkverpleegkundige. U krijgt van de apotheek gebruiksklare injecties mee naar huis. Het kan zijn dat u door de injecties last krijgt van roodheid en irritatie op de prikplaats. Dit gaat vanzelf weer over.

Gebruiksaanwijzing foliumzuur

Ook foliumzuur neemt u 1 keer per week in. U doet dit 1 dag (24 uur) nadat u de tabletten heeft ingenomen of de injectie heeft gegeven of gekregen. Gebruikt u meer dan 15 mg Methotrexaat per week, oftewel 6 tabletten van 2,5 mg? Dan wordt de dosering van foliumzuur verhoogd naar 2 keer per week.

Bewaren Methotrexaat

Bewaar Methotrexaat buiten het bereik van kinderen, op een droge donkere plaats.

Wees voorzichtig met alcohol

Alcohol in combinatie met Methotrexaat kan de kans op een afwijkende leverfunctie vergroten. Gebruik daarom niet meer dan 1 glas alcohol per dag.

Methotrexaat in combinatie met andere medicijnen

Antibiotica

Moet u behandeld worden met antibiotica? Geef dan altijd aan uw (huis)arts door dat u Methotrexaat gebruikt. Bepaalde antibiotica, Trimethoprim en Co-Trimoxazol (Bactrimel®), mogen namelijk niet met Methotrexaat gecombineerd worden. Ze kunnen eventuele bijwerkingen van Methotrexaat ernstig versterken.

Ontstekingsremmende pijnstillers

Ook ontstekingsremmende pijnstillers kunnen eventuele bijwerkingen van Methotrexaat ernstig versterken. Vooral bij een dosering vanaf 15 mg per week. Desondanks worden bij reuma ontstekingsremmende pijnstillers vaak bewust gecombineerd met Methotrexaat. Om eventuele bijwerkingen door de combinatie met ontstekingsremmende pijnstillers tijdig op te sporen, wordt uw bloed tijdens de behandeling regelmatig onderzocht. Zo is gebruik van de ontstekingsremmende pijnstillers in combinatie met Methotrexaat toch veilig. Wel is het belangrijk dat uw reumatoloog precies weet welke (vrij verkrijgbare) pijnstillers u eventueel allemaal gebruikt. Geef dit dus altijd door.

Andere medicijnen

Geef ook aan uw reumatoloog door welke andere medicijnen u eventueel gebruikt. Krijgt u van uw huisarts of andere medisch specialist(en) medicijnen voorgeschreven? Geef dan ook altijd door dat u wordt behandeld met Methotrexaat.

Bijwerkingen van Methotrexaat

U kunt door het gebruik van Methotrexaat last krijgen van bijwerkingen. Als u met de behandeling stopt, gaan eventuele klachten vaak snel weer over.

Deze bijwerkingen komen **vaak** voor (meer dan 10%):

- een vol gevoel, diarree en/of misselijkheid
- leverfunctiestoornissen: door gebruik van foliumzuur is de kans op leverproblemen een stuk kleiner

Deze bijwerkingen komen **soms** voor (1-10%):

- ontsteking van het mondslijmvlies: door foliumzuur neemt ook de kans op zweertjes in de mond af
- stoornissen in de bloedaanmaak door onderdrukking van het beenmerg
- bepaalde vorm van longontsteking

Deze bijwerkingen komen **bijna nooit** voor (0,1-1%):

- huidafwijkingen
- haaruitval
- hoofdpijn
- duizeligheid
- ernstige infectie door stoornis in de bloedaanmaak: u herkent een infectie aan (hoge koorts, kortademigheid en/of hoesten)

Wanneer waarschuwt u uw (huis)arts?

Krijgt u (een van) deze óf andere klachten? Neem dan contact op met uw reumatoloog of reumaconsulent.

Controles

Nadat u bent gestart met Methotrexaat heeft u regelmatig telefonisch contact met de reumaconsulent. Zij bespreekt dan bloeduitslagen met u, hoe u de medicatie verdraagt en hoe het met uw klachten gaat. Afhankelijk van wat u in het gesprek aangeeft én de bloeduitslagen wordt de dosering Methotrexaat eventueel verhoogd. U heeft na zo'n 3 maanden een controleafspraak met uw reumatoloog en reumaconsulent op de polikliniek reumatologie.

Bloedonderzoek

Uw bloed wordt uit voorzorg regelmatig onderzocht. Eventuele leverfunctiestoornissen kunnen zo tijdig opgespoord worden. U laat daarom vóór iedere controleafspraak bij de reumatoloog bloedprikken. Dat kan op werkdagen van 08:00 tot 17:00 uur. Het is erg belangrijk dat u zich goed aan deze afspraken voor bloedonderzoek houdt. Een eventuele afwijkende uitslag van de leverfunctie is meestal tijdelijk en gaat weer over.

Medicijnen bestellen tijdens de controles

Wilt u al uw medicijnen zoveel mogelijk tijdens de controles bij uw reumatoloog of reumaconsulent bestellen? Doet u dit toch telefonisch? Geef dan de dosering en voorgeschreven hoeveelheid duidelijk door.

Vaccinaties

Griep prik

Wij adviseren u om bij gebruik van Methotrexaat jaarlijks een griep prik bij uw huisarts te halen.

Vaccinaties voor een verre reis

Heeft u aanvullende vaccinaties (inenting) nodig voor een verre reis? Overleg dit dan altijd eerst met uw reumatoloog. U kunt u namelijk beter niet laten vaccineren met een verzwakt levend vaccin. Denkt u aan vaccinaties voor de bof, mazelen, rode hond (BMR), gele koorts, tyfus, BCG en/of polio.

Zwangerschap

Methotrexaat kan de productie van zaad- en eicellen beïnvloeden. Ook is er bij gebruik van Methotrexaat een verhoogde kans op miskramen en aangeboren afwijkingen. Zorg daarom tijdens de behandeling voor een betrouwbaar voorbehoedsmiddel. Gebruik dit ook nog minstens 4 maanden nadat u met de behandeling met Methotrexaat bent gestopt. Heeft u een kinderwens? Overleg dan altijd eerst met uw reumatoloog. Bent u man? Dan kunt u de mogelijkheid om sperma in te vriezen overwegen.

Uw vragen

Met vragen over uw aandoening en de behandeling kunt u op werkdagen van 8:30 tot 16:30 uur contact opnemen met de polikliniek reumatologie:

- locatie Alkmaar, telefoon 072 - 548 3250, mail reumaconsulentalkmaar@nwz.nl
- locatie Den Helder, telefoon 0223 - 69 6902, mail reumaconsulentdenhelder@nwz.nl

Meer informatie vindt u ook op de website van het Reumafonds, www.reumafonds.nl.